

การศึกษาแนวโน้มนการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

นายสุชาติ บัณฑิตเขียน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร ปรินญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-569-840-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15667

A STUDY OF TRENDS OF LINKAGE IN THE MANAGEMENT OF NON-FORMAL
EDUCATION BETWEEN THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY
EDUCATION COMMISSION AND THE DEPARTMENT OF
NON-FORMAL EDUCATION, THE MINISTRY OF
EDUCATION

Mr. Suchart Bundidkein

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Non-formal Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-569-840-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาแนวโน้มการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
และกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

โดย

นายสุชาติ บัดดีเขียน

ภาควิชา

การศึกษานอกโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

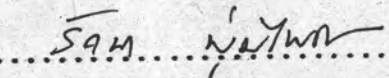
รองศาสตราจารย์อุ้นตา นพคุณ

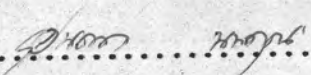
อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

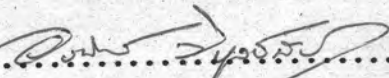

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ดาวร วัชรานัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. รัตนา พุ่มไพศาล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์อุ้นตา นพคุณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพันธ์ วิบูลย์พันธุ์)

สุชาติ บัณฑิตเขียน : การศึกษาแนวโน้มการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมการศึกษานอก
โรงเรียน, กระทรวงศึกษาธิการ (A STUDY OF TRENDS OF LINKAGE IN THE MANAGE-
MENT OF NON-FORMAL EDUCATION BETWEEN THE OFFICE OF THE NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION AND THE DEPARTMENT OF NON-FORMAL EDUCA-
TION, THE MINISTRY OF EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.อุ้นตา นพคุณ และ
อ.ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, 165 หน้า.

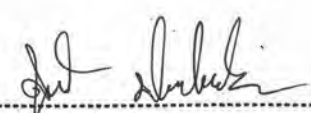
การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มของการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมการศึกษานอกโรงเรียนในช่วงปี
พ.ศ. 2535-2539 โดยใช้เทคนิคเคสศึกษาตามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คน ผลการวิจัยสรุป
ได้คือ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องต่อไปนี้ว่า

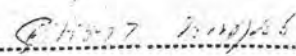
1. แนวโน้มของปรัชญาหรือนโยบายของการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน พบว่าทั้งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะยึด
หลักปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิตโดยเน้นที่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นหลัก รวมทั้งจะมีการกำหนด
เป้าหมายนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด
2. แนวโน้มเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่เข้าร่วมกันของการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอก
ระบบโรงเรียนพบว่า จะมีการจัดกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตสร้าง-
เสริมนิสัยคุณธรรม ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ และกิจกรรมนั้นจะเป็นการศึกษากิจกรรมจากชุมชนซึ่งจะทำ
ให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง
3. แนวโน้มยุทธวิธีของการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนพบว่า จะมี
การกำหนดนโยบายร่วมกันตั้งแต่ระดับกรมลงไปถึงระดับจังหวัดและระดับผู้ปฏิบัติงานในท้องที่ ผู้บริหารระดับ-
สูงจะต้องมีความจริงจังในการดำเนินงานร่วมกัน มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันเพื่อให้เกิดการประสาน
สัมพันธ์อย่างใกล้ชิด รวมทั้งจะนำทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดของทั้งสองหน่วยงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน
4. แนวโน้ม ขอบข่ายของการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนพบว่า จะมี
การกำหนดหน้าที่และบทบาทให้ชัดเจนว่าอะไรคือกิจกรรมหลักของแต่ละกรมหรือกิจกรรมรองของแต่ละกรมเพื่อ
ให้การดำเนินงานมีความคล่องตัว และมีองค์กรที่เป็นตัวเชื่อมประสานในระดับนโยบายและปฏิบัติการ เพื่อให้
การดำเนินงานของทั้งสองหน่วยงานประสาน เชื่อมโยงเป็นรูปงานเดียวกัน
5. แนวโน้มของการบริหารงานการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนพบว่า
ทั้งสองหน่วยงานจะมีการเจรจาวางแผนในการปฏิบัติงาน ระบุปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อย่างเปิดเผยและ
จริงจัง จัดตั้งคณะทำงานประกอบด้วยบุคลากรจากสองหน่วยงานภายใต้การวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน
โดยทำหน้าที่กำกับติดตามและนิเทศการดำเนินงาน กำหนดภาระกิจที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกันและจะใช้ประ-
มาณมาเป็นตัวประสานควบคุมการปฏิบัติงานประสานสัมพันธ์ไปด้วย

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน

สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน

ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SUCHART BUNDIDKEIN : A STUDY OF TRENDS OF LINKAGE IN THE MANAGEMENT OF NON-FORMAL EDUCATION BETWEEN THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION AND THE DEPARTMENT OF NON-FORMAL EDUCATION, THE MINISTRY OF EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. OONTA NOPAKUN AND INST. TAWEEWAT PITAYANON, Ph.D., 165 PP.

The purpose of this study was to explore trends of linkage in the management of Non-Formal Education between the office of the National Primary Education Commission and the Department of Non Formal Education, the Ministry of Education during the period from 2535 B.E. to 2539 B.E. the delphi technique was used to gather the opinion of 25 experts

The Major finding were as follows :-

1. The trend for philosophy or the policy for the linkage in the management between the Department of Non-Formal Education and the National Primary Education Commission was both Departments would adhere themselves to the philosophy of life-long Education, by emphasising the development of the people's quality of life, and closely co-operate in setting of their goals.

2. The trend in the area of material, content and activities be provided for the people would be that of co-operative between the two Departments in processing basic knowledges necessary for their self-sufficient traits and embedding in their character the ethical, moral, self-control and honesty and in real need, community's activities would be applied as learning basis

3. The trend for strategies of linkage in the management of Non-Formal Education between the two Departments was that they would co-operated decision-making from the department level down to provincial level and local Joint level the top administrator should sincerely co-operate in working together. A co-ordinating committee should be established for closed linkage mutually utilizing the entire resources possessed by both agencies.

4. The trend in limiting the scope of linkage in the management between the two Departments was that there should be a definition of the role and responsibility of each department in order to acheive flexibility and that a co-ordinating body be responsible for policy and implementation.

5. The trend for administration of linkage in the management between the two Departments was that both Departments would arrange to jointing sincerely and open-minded plan and discuss the implementation, problem and abstacle, and establish a working group consisting of personnel from both agencies in order to joint working, follow up, supervise, define activities and use their budget as a method in controlling the implementation in the linkage in the management between the two agencies.

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จลงได้เลย ถ้าหากไม่ได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจากท่านรองศาสตราจารย์อุ้นคา นพคุณ และท่านอาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ บิตยานนท์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการช่วยเหลือแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องแก่ผู้วิจัย ตลอดจนคุณอาจารย์ภาควิชาการศึกษาณโรงเรียนทุกท่าน ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนความรู้ ความคิด ทางการศึกษาณโรงเรียนให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร. วิรัช กมุทมาศ ท่านอาจารย์ ดร. โกวิท วรรณพิพัฒน์ ท่านอาจารย์ ดร. พนม พงษ์ไพบูลย์ ท่านอาจารย์จรูโร ลียาภาศ ท่านอาจารย์ ดร. กล้า สมตระกูล ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้ง บิคารมารดาของผู้วิจัย และคุณพจนารถ บัดทิศเขียน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในหลาย ๆ ด้าน และให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้สละเวลากรุณาแสดงความคิดเห็นอันเปี่ยมด้วยคุณค่าอย่างเต็มใจมาโดยตลอด และขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุชาติ บัดทิศเขียน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
รายการตารางประกอบ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
คำจำกัดความในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนและการ ศึกษาลोकชีวิต.....	8
การประสานสัมพันธ์หรือการประสานงานขององค์การ.....	14
เทคนิคเคลฟาย.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	30
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	60
ผลการวิจัย.....	60
อภิปรายผล.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	87
ประวัติผู้เขียน.....	165

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1.	แสดงผลการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เชี่ยวชาญ.....	24
2.	แสดงลำดับของข้อความเกี่ยวกับปรัชญาและนโยบายในการประสานสัมพันธ์.....	37
3.	แสดงลำดับของข้อความเกี่ยวกับเนื้อหาและกิจกรรมที่ทำร่วมกัน	42
4.	แสดงลำดับของข้อความเกี่ยวกับยุทธวิธีในการประสานสัมพันธ์	47
5.	แสดงลำดับของข้อความเกี่ยวกับขอบข่ายของการประสานสัมพันธ์.....	52
6.	แสดงลำดับของข้อความที่เกี่ยวกับการบริหารงานการประสานสัมพันธ์.....	57
7.	แสดงผลการวิเคราะห์ของแต่ละข้อความในแบบสอบถามรอบที่ 2.....	91
8.	แสดงผลการวิเคราะห์ของแต่ละข้อความในแบบสอบถามรอบที่ 3.....	95
9.	แสดงผลการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ.....	99